

NÄTVERKET FÖR NYA STADSDELAR

SAMORDNING FÖR BOSTADSBYGGANDE
(Fi N 2017:08)

SAMORDNING FÖR
BOSTADSBYGGANDE

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

INNEHÅLL

SAMORDNING FÖR BOSTADSBYGGANDE

4

NÄTVERKET FÖR NYA STADSDELAR

6

STADSDELARNA

9

Augusti 2020

<http://www.sou.gov.se/bostadsbyggande>

Text: Samordning för bostadsbyggande och kontaktpersoner i kommuner i Nätverket för nya stadsdelar

Samordning av underlag och kontakt: Louise Pikner, Samordning för bostadsbyggande

Bilder: Kommunerna (om inte annat anges)

Layout och grafik: Johanna Jelinek Boman

Omslag: Johanna Jelinek Boman/Jan Wijkmark, Samordning för bostadsbyggande

SAMORDNING FÖR
BOSTADSBYGGANDE

STATENS OFFENTLIGA
UTREDNINGAR

SAMORDNING FÖR BOSTADSBYGGANDE

Utredningen *Samordning för bostadsbyggande* har tillsatts av regeringen för att under perioden 2018-2020 underlätta samordningen mellan berörda parter i samhällsbyggnadsprocessen i kommuner med komplexa planeringsförutsättningar. Syftet är att få till stånd ett ökat och hållbart bostadsbyggande genom att:

Stödja mindre kommuner i planering av bostadsexploateringar där förutsättningarna är särskilt komplexa

Mindre kommuner med små resurser för planeringsarbete kan ha svårt att få fram den kunskap som krävs för att komma vidare i särskilt komplexa processer. Det kan också saknas möjligheter att utveckla visioner för det område som ska exploateras. I detta deluppdrag erbjuds mindre kommuner kompetens och konkret hjälp i form av process- eller utredningsstöd i särskilt komplexa planeringsprocesser.

Erbjuda en arena för dialog mellan berörda parter

I takt med att fler markområden med särskilt komplexa planeringsförutsättningar kan komma att behöva tas i bruk för bostadsbyggande ökar behovet av dialog mellan berörda parter på nationell, regional och lokal nivå. Arenan utgår från behovet av ökat bostadsbyggande genom att verka för dialog och konstruktiva lösningar när olika intressen står mot varandra.

Verka för metodutveckling för särskilt komplexa planeringsförutsättningar

Att tidiga dialoger bidrar till en mer hållbar samhällsplanering och effektivare bostadsbyggande är fastlagt. De arbetsätt som utvecklas inom utredningen för att samordna särskilt komplexa planeringsförutsättningar och därigenom lösa svåra intressekonflikter som hindrar bostadsbyggande dokumenteras så att de kan användas i ordinarie verksamhet.

Driva ett nätverk för kommuner som bygger nya stadsdelar och städer

Uppdraget innebär att bilda och driva ett nätverk för kommuner som förbereder eller genomför större samlade exploateringar med syfte att underlätta för kommunerna att dela erfarenheter och hjälpa och stärka varandra i processerna. Nätverket beskrivs på de följande sidorna.

Underlätta kommuners arbete med innovationer för hållbara städer

Innovation och kunskapsutveckling är nyckelfaktorer för att lyckas med en långsiktigt hållbar stadsutveckling. Detta uppdrag innebär att underlätta för kommuner som bygger nya stadsdelar eller nya bostadsområden på obruten mark att arbeta innovativt med planering och byggande samt främja ökad samverkan mellan kommuner och näringsliv kopplat till de aktuella områdena.

Fortsätta uppdraget att samordna större samlade exploateringar med hållbart byggande

Uppdraget innebär att fortsätta arbetet i delar av det uppdrag som bedrivits inom ramen för *Utredningen för att samordna större samlade exploateringar med hållbart byggande* (N2016:G) som slutredovisades i december 2017. Bland annat svarar utredningen för uppföljning av efterlevnaden av de överenskommelser om större samlade exploateringar med hållbart byggande som ingicks under hösten 2017.

Forstätta uppdraget om bostadsbyggande på statens fastigheter

Uppdraget innebär att från februari 2018 fortsätta det arbete som utredningen *Bostadsbyggande på statens fastigheter* (N 2017:03) bedrev, där dialog fördes med cirka 45 kommuner som önskar förvärva statlig mark i syfte att bygga bostäder. Utredningen *Bostadsbyggande på statens fastigheter* slutredovisades den 15 februari 2018.

Analysera för- och nackdelar med ett införande av transportplaner i den kommunala planeringen

Uppdraget innebär att analysera för- och nackdelar med en lagstadgad rätt för kommuner att införa krav på transportplaner i detaljplanering för nyetablering av bostäder enligt plan- och bygglagen. Detta deluppdrag redovisades i mars 2019 i betänkandet *Bebyggelse- och transportplanering för hållbart bostadsbyggande* (SOU 2019:17)

Se över delar av plan- och bygglagen

I tilläggsdirektiv som beslutades av regeringen den 13 februari 2020 ska utredningen se över delar av plan- och bygglagen för att genom ändringar i regelverket stärka förutsättningarna för transporteffektivitet och tillgänglighet genom hållbara transporter samt utveckla möjligheterna att främja långsiktigt hållbara stadsmiljöer. Syftet med uppdraget är att skapa förutsättningar för en samhällsplanering som främjar hållbara livsmiljöer med minskad miljö- och klimatpåverkan. I uppdraget ingår att lämna nödvändiga författningsförslag.

Mer information

sou.gov.se/bostadsbyggande
Dir. 2017:126
Dir. 2020:15
SOU 2019:17

NÄTVERKET FÖR NYA STADSDELAR

Karta över nätverkskommunerna i
Nätverket för nya stadsdelar augusti 2020

Nätverket för nya stadsdelar bildades under våren 2018 och finns till för kommuner som förbereder eller bygger nya stadsdelar eller större samlade bostadsexploateringar.

Hösten 2020 ingår 30 kommuner eller kommunala exploateringsbolag i nätverket. Sammantaget planeras i storleksordningen 180 000 bostäder i de nya stadsdelarna som ska byggas i nätverkskommunerna under de kommande decennierna.

Nätverket ska underlätta för kommunerna att dela erfarenheter och att hjälpa och stärka varandra i processerna.

Nätverket är en mötesplats för kunskapsutveckling och erfarenhetsutbyte. Genom seminarier och konferenser, studieresor, utbildningar, diskussioner i peer-grupper, nedslag bland de senaste resultaten inom forskning och utveckling och internationella utblickar ökar vi gemensamt kunskapen om hur de nya stadsdelarna kan

byggas på ett så hållbart sätt som möjligt. Teman för aktiviteterna i nätverket bestäms utifrån kommunernas önskemål och behov.

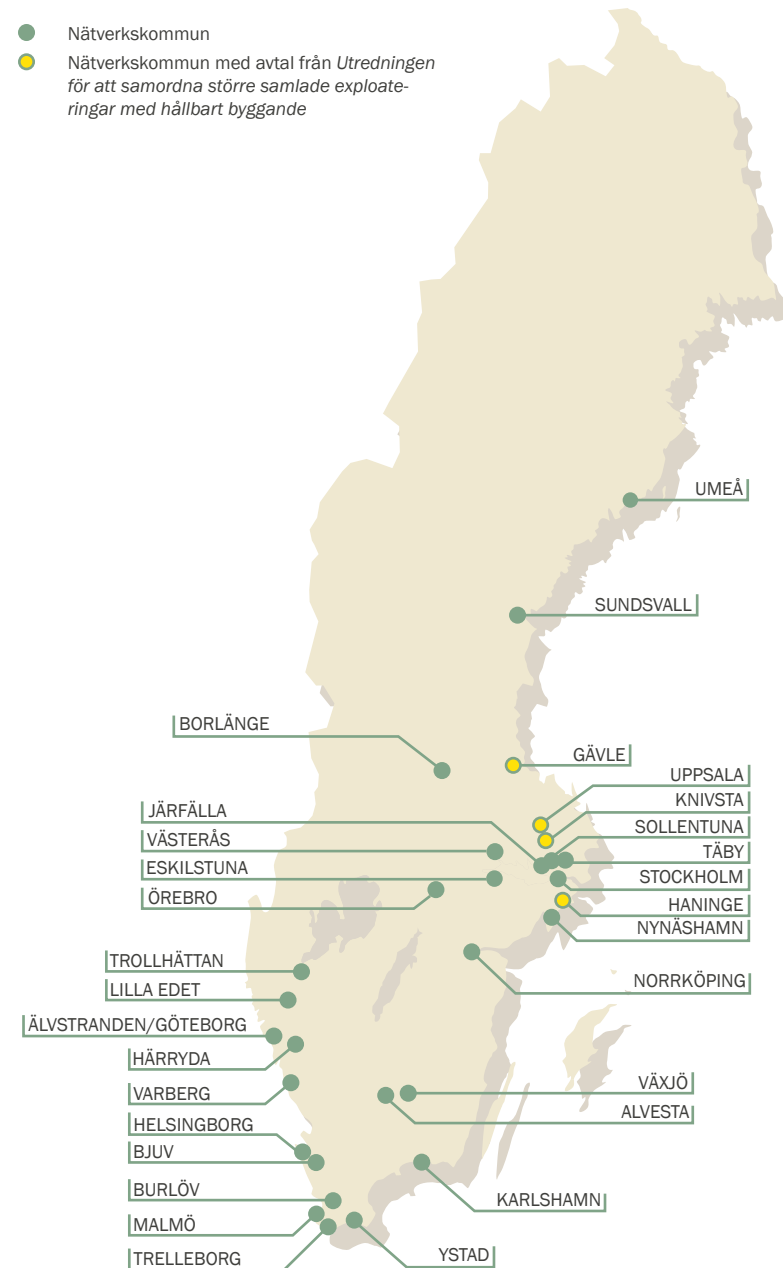
Nätverket för nya stadsdelar är till för kommuner som

- har ett långsiktigt stort bostadsbehov (där storleken ska ses i förhållande till kommunens storlek), eller
- genom stadsdelen ifråga bidrar till ett större regionalt bostadstillskott, och
- har uttalade hållbarhetsambitioner inom stadsutveckling.

Med kommun avses här även kommunala exploateringsbolag och andra offentliga aktörer som verkar i kommunens intresse i syfte att få fram fler hållbara och innovativa bostadsexploateringar och stadsdelar.

Denna folder ger en överblick och inblick i de nya stadsdelarna som planeras i nätverkskommunerna.

- Nätverkskommun
- Nätverkskommun med avtal från Utredningen för att samordna större samlade exploateringar med hållbart byggande

Nätverkskommunerna hösten 2020

Kommun/bolag	Stadsutvecklingsområde	Minsta antal bostäder	Genomförandetid
Alvesta	Aringsås	3 000	2023 -
Bjuv	Selleberga	1 200	2022 - 2055
Borlänge	Jakobsdalen	1 200	2019 - 2029
Burlöv	Burlövs C och Kronetorpstaden	5 000	ej beslutat
Eskilstuna	Fröslunda, Lagersberg och Råbergstorp	3 000	2021
Gävle	Näringen	6 000	2024 - 2040
Göteborg (Älvstranden Utv. AB)	Älvstaden mm	25 000	2013 - 2050
Haninge	Hemfosa	12 000	
Helsingborg	Östra Ramlösa	3 000	2019 -
Härryda (Landvetter Södra Utv. AB)	Landvetter Södra	10 000	2023 -
Järfälla	Barkarbystaden	14 000	2014 - 2032
Karlshamn	Stärnö Sjöstad mm	2 000	2022 -
Knivsta	Västra Knivsta och Alsike	15 000	2027 - 2057
Lilla Edet	Lödöse	2 000	2020 - 2040
Malmö	Nyhamnen	9 000	2023 - 2050
Norrköping	Inre hamnen	3 000	2019 - 2030
Nynäshamn	Ösmo	700	2023 - 2033
Sollentuna	Väsjön	4 400	2010 -
Stockholm	Norra Djurgårdsstaden	12 000	2011 -
Sundsvall	Katrinehill	1 500	2020 - 2030
Trelleborg	Kuststad 2025	8 000	2020 - 2040
Trollhättan	Vårvik och Hjul kvarnelund	1 600	2020 - 2030
Täby	Arninge-Ullna	7 700	2019 - 2050
Umeå	Norra Ön	2 500	2021 - 2035
Uppsala	Bergsbrunna och Södra staden (Uppsalapaketet)	33 000	2023 - 2050
Varberg	Västerport	2 500	2020 -
Västerås	Mälarpporten	7 000	2020 - 2045
Växjö	Tofta Sjöstad	2 400	2025 -
Ystad	Hamnstaden	1 500	2022 - 2040
Örebro	Pappers bruket, Aspholmen, CV-området mm	9 000	2023 - 2043

STADSDELARNA

Stadsutvecklingsprojekten representerade i Nätverket för nya stadsdelar har anmälts av kommunerna som stadsdelar med särskilt höga ambitioner gällande hållbarhet och innovation.

På följande sidor presenteras projekten i bokstavsordning efter namnet på de ingående kommunerna i nätverket. Uppgifterna från respektive projekt har sammanställts av Samordning för bostadsbyggande och kvalitetssäkrats av respektive kommuns kontaktperson i nätverket.

ARINGSÅS

ALVESTA

ANTAL BOSTÄDER	3 000	SKEDE	Övergripande struktur ÖP
GENOMFÖRANDE	2023 –	KONTAKT	Mario Jonjic
YTA	600 ha		
LÄNK	https://www.alvesta.se/Bostad-Miljo/Fysisk-planering		

Hållbarhet och träbyggnation i nytt centrum- och naturnära område

Det planerade stadsutvecklingsområdet Aringsås är beläget öster om Alvesta, på väg mot Växjö. Området består idag huvudsakligen av skogsmark och ligger invid sjön Spånen.

Ambitionen är att skapa en ny stadsdel med blandad bebyggelse: bostäder, skolor, arbetsplatser, samhällsservice och butiker kring ett resecentrum och torg, i samband med att järnvägen byggs ut till dubbelspår mellan Alvesta och Växjö. Stadsdelen ska präglas av hållbarhet och träbyggnation i ett centrumnära och naturnära läge.

SELLEBERGA

BJUV

ANTAL BOSTÄDER	1 200 – 2000	SKEDE	Planprogram och detaljplan
GENOMFÖRANDE	2022 – 2025	KONTAKT	Mattias Samuelson
YTA	34 ha		
LÄNK	https://www.bjuv.se/selleberga		

Hållbart liv i en förtätad trädgårdsstad

I takt med att tågtrafiken byggs ut i Skåne blir Bjuvs läge med 15 minuter till Helsingborg allt mer attraktivt för allt fler. Efter många år med begränsad tillväxt ökar nu efterfrågan på bostäder i kommunen.

Genom kommunens köp 2019 av området Selleberga påbörjades resan mot en helt ny centrum- och stationsnära stadsdel i Bjuv.

Ett kvalitetsprogram har tagits fram för den nya stadsdelen i samarbete mellan kommunen och Samordning för bostadsbyggande. Programmet utgår från kommunens vision "var med och forma ett helt samhälle" och visar vägen till en hållbar, modern förtätad trädgårdsstad, nära odlingslandskap, vattenmiljöer och Söderåsens nationalpark.

Genom ett utökat kommunikationsarbete förankras nu detaljplaner för området med kommunens invånare. Exempel på lokala utmaningar och särdrag i Selleberga är hänsynstagande till jordbruksmark, tillvaratagande av befintliga gröna kvalitéer och möjlighet till utveckling av cirkulär matproduktion i anslutning till området.

JAKOBSDALEN

BORLÄNGE

ANTAL BOSTÄDER	1 200	SKEDE	Planering och markanvisning
GENOMFÖRANDE	2019 – 2029	KONTAKT	Frida Lacis
YTA			
LÄNK	www.jakobsdalen.se		

Nytt område med fokus på innovation inom stadsutveckling

Jakobsdalen är ett nytt område som planeras i västra Borlänge. Det första spadtaget togs i april 2019. Stadsutvecklingsprojektet omfattar bland annat bostäder, skola, vårdboende, verksamheter, stadsodlingar och hållbar trafik. Flera aktörer ska tillsammans skapa ett modernt bostadsområde med olika boendeformer. Gång- och cykelstråk är viktiga delar för att binda samman Jakobsdalen med intilliggande områden. Genom att involvera forskning, utveckling och utbildning vill kommunen att Jakobsdalen ska fungera som en testarena för innovation under uppbyggnadsperioden.

KRONETORPSTADEN

BURLÖV

ANTAL BOSTÄDER	5 000	SKEDE	Beslutat planprogram
GENOMFÖRANDE	pågående – 2050	KONTAKT	Lars-Åke Ståhl
YTA	100 ha		
LÄNK	https://burlov.se/kronetorpstaden		

Ny stadsdel länkar samman staden

Järnvägsstationen i Burlöv byggs om och anpassas för täta förbindelser till hela Öresundsregionen. Från år 2024 utökas antal avgångar mot Malmö respektive Lund betydligt. En ny stadsdel, Kronetorpstaden, ska binda samman Burlövs två tätorter Åkarp och Arlöv. Det kommunikationsnära området ska ge plats för cirka 10 500 boende, arbetsplatser och service.

Stadsdelen ska ges egen karaktär med tät kvartersstruktur och grönska som vägledande teman. En ny park, flertalet grönytor, trädplanterade gator och gröna gårdar planeras. Trygga offentliga miljöer ska locka till utvistelse och fungera som mötesplatser.

Planeringen av Kronetorpstaden innebär att förhålla sig till genomkorsande vägar, järnväg och kraftledning, riksintresse för

kulturmiljön med fornlämningar samt bördig jordbruksmark.

Samordning för bostadsbyggande stöttar kommunen med beslutsunderlag genom att utveckla en kalkylmodell för beräkning av exploateringskostnader och hur olika variabler för exploateringen påverkar kommunens ekonomi.

LAGERSBERG, RÅBERGSTORP OCH FRÖSLUNDA

ESKILSTUNA

ANTAL BOSTÄDER	3 000	SKEDE	Utvecklingsplan (motsvarar FÖP)
GENOMFÖRANDE	2021 –	KONTAKT	Kristina Birath
YTA			
LÄNK	https://www.eskilstuna.se/bygga-bo-och-miljo/		

Stadsläkning minskar avståndet mellan människor och stadsdelar

Eskilstuna kommun håller på att ta fram en utvecklingsplan som ska ligga till grund för den fortsatta utvecklingen av tre stadsdelar strax sydväst om centrum. Men avstånden är på vissa sätt större än de geografiska: två av områdena återfinns på polisens lista över utsatta områden.

Målet i detta stadsutvecklingsprojekt är att knyta ihop områdena med centrala staden på flera sätt. Genom att skapa nya bostäder, arbetsplatser, mer service samt trygga, trivsamma stråk och platser som bjuder in till gemenskap och aktivitet i mellanrummen mellan de befintliga stadsdelarna vill man läka ihop och integrera stadens olika delar och dess invånare. Kommunen

har uttalade hållbarhetsambitioner och vill driva utvecklingen utifrån Agenda 2030. Viktiga frågor i det kommande arbetet är ekonomi och etappindelning.

NÄRINGEN

GÄVLE

ANTAL BOSTÄDER	6 000	SKEDE	Förberedande utredningsarbete
GENOMFÖRANDE	2024 – 2040	KONTAKT	Daniel Andersson
YTA			
LÄNK	www.gavle.se/naringen		

Befintligt industriområde i centralt läge saneras och omvandlas till blandstadsdel

I Gävle planeras en ny stadsdel med målet att vara en av de mest hållbara i Europa år 2040. Området Naringen är idag ett industriområde i direkt anslutning till innerstaden och ett Natura 2000-område. När godsbangård och järnvägsspår flyttas i samband med att Ostkustbanan byggs ut med dubbelspår i ny sträckning av Ostkustbanan norrut frigörs området för 6 000 bostäder och 450 000 kvadratmeter verksamhetslokaler.

Naringen är belägen ovanpå Gävles dricksvattentäkt, vilket i kombination med framtida höjda havsnivåer och befintliga markföroreningar innebär kostnads- och innovationsdrivande utmaningar för kom-

munen. Samordning för bostadsbyggande stödjer kommunens arbete med att ta fram en innovationsstrategi för stadsutveckling i Naringen.

Den nya stadsdelen ska länka samman Centrala Gävle, arenaområdet Gavlehov, Norra Gävle och de kustnära stadsdelarna Gävle Strand och Brynäs.

HEMFOSA

HANINGE

ANTAL BOSTÄDER	12 000	SKEDE	Förberedelse för fortsatt planering
GENOMFÖRANDE	Ej klart	KONTAKT	Berit Pettersson
YTA			
LÄNK	https://www.haninge.se/bygga-bo-och-miljo/		

Underutnyttjad station möjliggör ny kollektivtrafik och naturnära stadsbebyggelse

Hemfosa ligger längst söderut i Haninge kommun och består idag av skog, ängs- mark, hästgårdar och ett mindre antal sommarstugor. Där finns också en mycket underutnyttjad pendeltågsstation som används av cirka 200 resenärer per dag. Restiden med pendeltåg till Stockholms central är cirka 40 minuter.

Området saknar idag i princip gator vilket möjliggör en hållbar stadsutveckling där tillgängligheten till kollektivtrafiken får forma staden. För att kunna bygga tätt och utnyttja lägen i närhet till pendeltåget planerar kommunen för företräde för fossilfri kollektivtrafik, gång och cykel, men med bilen integrerad utifrån dagens och morgondagens lösningar och behov.

Inom 500 meter från stationen Hemfosa kan det rymmas 6 000 bostäder och inom en radie av drygt 1000 meter kan sammanlagt 12 000 bostäder komma att rymmas.

ÖSTRA RAMLÖSA

HELSINGBORG

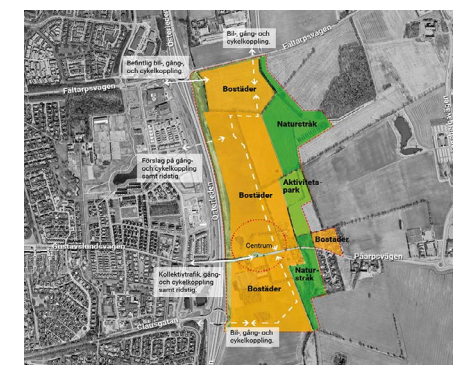
ANTAL BOSTÄDER	3 000	SKEDE	Detaljplanering
GENOMFÖRANDE	2019 –	KONTAKT	Mattias Rundberg
YTA	200 ha		
LÄNK	http://www.helsingborg.se/ostraramlosa		

Innovation skapar hållbar stadsdel med hög livskvalitet

Den nya stadsdelen Östra Ramlösa, fem kilometer öster om Helsingborgs centrum, utvecklas i projektform. När stadsdelen är fullt utbyggd kommer den att omfatta cirka 3000 bostäder samt verksamheter såsom skola, vårdboende och idrottsanläggningar. Detaljplanering av första etappen som omfattar cirka 70 hektar mark och 1500 bostäder samt verksamheter har nyligen påbörjats.

Fokus ligger på att genom innovation skapa en hållbar stadsdel för hög livskvalitet. Kommunen vill skapa en attraktiv, levande och långsiktigt hållbar stadsdel med unik karaktär och gröna värden nära natur. Områdets befintliga natur- och kulturvärden bevaras genom en satsning på parker och grönstråk längs Lussebäcken. Området ska

bli en stadsdel med låg energianvändning och som anpassas till kommande klimatförändringar. Det blir stort fokus på dag- och spillvattenhantering som ses som resurser.

Bilder: Helsingborgs kommun

Bild: Arkitekterna Krook & Tjäder

LANDVETTER SÖDRA

HÄRRYDA

ANTAL BOSTÄDER	10 000	SKEDE	Fördjupning av översiktsplan
GENOMFÖRANDE	2020 – 2030		och konsortiebildning
YTA	650 ha	KONTAKT	Maria Ådahl
LÄNK	https://landvettersodra.se/		

Ny stad för alla i obebyggt område i snabbt växande stråk

Landvetter Södra, en ny stad för minst 25 000 invånare med 10 000 bostäder och ett större antal arbetsplatser, förbereds i ett helt nytt område i Härryda kommun. Området ligger strategiskt mitt i det snabbt växande stråket mellan Göteborg och Borås och nära Göteborg-Landvetter flygplats. Kommunfullmäktige har antagit inriktningsmålen att Landvetter Södra ska vara mänsklig, modern, internationell och innovativ.

Viktiga förutsättningar är en framtida anslutning till den kommande utbyggnaden av järnvägen mellan Göteborg och Borås och ett effektivt markutnyttjande som skapar god stadsmiljö i samklang med naturen.

I samarbete med Samordning för bostadsbyggande utvecklar Landvetter Södra Utveckling AB och konsortieparter i den första etappen en metod för att arbeta med innovationer i nya stadsdelar, som sedan ska kunna spridas till andra kommuner.

BARKARBYSTADEN

JÄRFÄLLA

ANTAL BOSTÄDER	14 000	SKEDE	Detaljplaner tas fram
GENOMFÖRANDE	2014 – 2032	KONTAKT	Toni Chmielewski
YTA	400 ha		Elin Robertsson Norling
LÄNK	http://www.barkarbystaden.se/		

Gammalt flygfält blir ny stor stadsdel med smarta mobilitetslösningar

På det gamla flygfältet i Barkarby i Järfälla kommun norr om Stockholm växer en helt ny stadsdel fram. Barkarbystaden är regional stads kärna mitt i regionens framtida kollektivtrafikknutpunkt med tåg, tunnelbana och bussar.

Stadsbyggnadsprojektet är ett av Sveriges största. Kommunen utvecklar och bygger stadsdelen tillsammans med bostadsbolag och markägare. Det blir en blandstad med bostäder, arbetsplatser, ett nytt sjukhus, lokaler för utbildning, hotell, handel, service, idrott, hälsa och kultur. Stadsdelen får en hög täthet med kvartersstruktur.

I planarbetet är social och miljömässig hållbarhet särskilt viktigt. Satsningar görs bland annat på nya mobilitetslösningar,

såväl fysiska som virtuella, och den första elektrifierade BRT-linjen i Stockholmsregionen. Barkarby kommer även att utmärka sig genom regionens första inomhusanläggning för längdskidåkning.

Nya mobilitetslösningar i Barkarbystaden: en elektrifierad BRT-linje.

STÄRNÖ SJÖSTAD, STATIONSOMRÅDET OCH JANNEBERG-DUVERYD

KARLSHAMN

ANTAL BOSTÄDER	3 000	SKEDE	Planprogram
GENOMFÖRANDE	2022/23 –	KONTAKT	Jeanette Conradsson
YTA	180 ha		
LÄNK	https://www.karlshamn.se/bo-trafik-och-miljo/oversiktliga-planer/		

Skärgårds- och stadsnära boende i varierad form

På halvön sydväst om Karlshamn planeras det nya området Stjärnö Sjöstad i ett havsnära läge med tillgång till havet och utsikt över skärgården. Här planeras för varierad bebyggelse med cirka 500 bostäder bestående av lägenheter, radhus och husbåtar.

Vid det centrala stationsområdet planeras för en ny stadsdel med bostäder, arbetsplatser, service och allmänna platser. Området kan rymma cirka 500 bostäder nära stadens och regionens samlade utbud av kultur, arbete, utbildning och service.

I mötet mellan Karlshamn och Asarum planeras för cirka 2 000 bostäder med tillhörande centrum, skolor, vårdboende och andra tätortsfunktioner. Den nya stadsdelen, Janneberg-Duveryd, ska inrymma bostäder i varierade former, flerbostads-

hus, radhus och småhus. Även verksamhetsetableringar som drar nytta av det goda kommunikationsläget möjliggörs i stadsdelen.

Bilder: Sydväst arkitektur och landskap (övre) och Fojab (nedre)

VÄSTRA KNIVSTA OCH ALSIKE

KNIVSTA

ANTAL BOSTÄDER	15 000	SKEDE	Program för detaljplaner
GENOMFÖRANDE	2017 – 2057	KONTAKT	Emma Lundbergh
YTA	400 ha		
LÄNK	https://knivsta.se/bygga-bo-och-miljo/detaljplaner-och-program/		

Stort bostadstillskott i liten kommun med attraktivt läge och småstadskvalitéer

Knivstas läge, 10 minuter från Uppsala och 30 minuter från Stockholm, ger en unik möjlighet att bidra med bostäder och arbetsplatser i en region med mycket stor efterfrågan. Med en ny station i Alsike och utbyggd tågkapacitet på plats omkring år 2035 kan befolkningen tredubblas fram till år 2057.

Merparten av den nya bebyggelsen lokaliserar till två funktionsblandade stadskärnor som länkas samman genom en mobilitetsloop med många funktioner – kollektivtrafik, cykelbanor, gångtrafik och platsbildningar med utrymme för lek, vila och rekreation.

En målbild för kommunens utveckling har tagits fram. Nydanande dialogformer testas för att engagera invånare och ankarbygg-

herrar. Stadsutvecklingsavtal är tecknade, innovativa kretsloppslösningar och höga gestaltningskvalitéer eftersträvas. Med stöd av Samordning för bostadsbyggande utvecklas strategier för integrering av energi- och näringslivsfrågor i stadsplaneringen, en vägvalsstudie om VA och en kommunal mobilitetsplan.

LÖDÖSE

LILLA EDET

ANTAL BOSTÄDER	2 000	SKEDE	Planprogram, detaljplaner
GENOMFÖRANDE	2020 – 2040	KONTAKT	Karin Holmström
YTA			
LÄNK	https://lillaedet.se/byggabomiljo/flyttahit		

Ny station skapar nya möjligheter för den lilla kommunen

Lilla Edet är, trots läget fem mil från Göteborg, en liten kommun med sina 14 000 invånare. En ny pendeltågsstation invid den lilla orten Lödöse har ändrat förutsättningarna. Inom en radie på 600 meter från stationen planeras en hög exploateringsgrad för att kunna utveckla Lödöse till en regionalt integrerad ort med bostäder, kommersiell och kommunal service och arbetsplatser.

I direkt närhet till utbyggnadsområdet finns kulturhistoriskt värdefulla platser

kring det historiska Lödöse. Här finns även stora naturvärden att ta hänsyn till. Utmaningar för en liten kommun utanför de allra mest expansiva områdena handlar om exploateringsekonomi och att attrahera exploitörer som inte redan finns i området. Etappindelningen är viktig för projektets ekonomi, men även för att skapa en fungerande miljö redan från början.

NYHAMNEN

MALMÖ

ANTAL BOSTÄDER	7 000	SKEDE	Detaljplaner
GENOMFÖRANDE	2023 – 2050	KONTAKT	Marlene Engström
YTA			
LÄNK	https://malmo.se/Service/Var-stad-och-var-omgivning/		

Gammal hamn blir ny stadsmiljö

Nyhamnen är ytterligare ett av Malmös gamla hamnområden som ska omvandlas till stad. Områdets centrala läge i regionen ska tillvaratas i en tät, grön och funktionsblandad stadsdel som bidrar till Malmös mål om en hållbar stad som stärker näringsliv och boende. Erfarenheter och lärdomar från bland annat omvandlingen av Västra hamnen tas med till detta projekt.

Att bygga bostäder i befintliga miljöer med pågående verksamheter innebär både stora möjligheter och utmaningar.

Projektet kan lägga grunden till en ny identitet som bygger på vatten och grönska, migration och mångfald, kultur och mötesplatser samt mat och dryck. Utmaningar för Nyhamnen är till exempel målkonflikter mellan trafik och boende samt hänsyn till riksintresset för hamnen. Det ställer i sin tur krav på förvaltningsövergripande arbete. Malmö har även ambitionen att kunna skapa en blandad stadsmiljö med prisvärda bostäder. Alla dessa frågor ska kombineras i det attraktiva, stads- och havsnära läget.

INRE HAMNEN

NORRKÖPING

ANTAL BOSTÄDER	3 000	SKEDE	Utbyggnad av etapp 1, planarbete etapp 2
GENOMFÖRANDE	2019 – 2030	KONTAKT	Fredrik Wallin
YTA	25 ha		
LÄNK	https://inrehamnen.norrkoping.se/		

Ostlänken möjliggör nytt liv i gammalt hamnområde

Sedan flytten av hamnverksamheten från centrala Norrköping pågår investeringar på mer än 1 miljard kronor i utbyggnader av Norrköpings hamn i lägen längre ut i Bråviken. Beslutet att bygga Ostlänken har samtidigt ökat intresset för att tillvarata de tidigare centrala hamnområdena. Inom Inre hamnen möjliggörs för nya bostäder och verksamheter i området som en ny årsring på den gamla stadskärnan. Gator, kajer, kanaler och parker byggs samtidigt som delar av marken renas efter bl a tidigare gasverk. I området planeras för bostäder, blandad verksamhet och förskolor. Projektet drivs i tät byggherresamverkan och med mål att söka inspiration för nya hus och landskap utifrån den tidigare hamnkaraktären.

Bild: Erick Arango Marcano (övre)
Nyréns arkitekter (nedre)

CENTRALA OCH SÖDRA ÖSMO

NYNÄSHAMN

ANTAL BOSTÄDER	700 – 1 400	SKEDE	Detaljplanearbete
GENOMFÖRANDE	2023 – 2033	KONTAKT	Mikael Gustafsson
YTA	100 ha		
LÄNK	https://www.nynashamn.se/utvecklingosmo		

Nya bostäder nära kollektivtrafik och havet

Ösmo är en tätort i skärgårdskommunen Nynäshamn beläget en mil från staden Nynäshamn och fem mil från centrala Stockholm. Här finns närhet till kollektivtrafik, såväl som natur och äldre kulturmiljöer.

Projektet syftar till att möta kommunens ökande behov av bostäder och fram till 2033 ska Ösmo växa från cirka 1600 till cirka 3000 bostäder. Syftet med projektet är också att förstärka samspelet mellan bostäder, service och gröna ytor och koppla ihop befintlig bebyggelse med ny. Tätorten ska växa inifrån och ut med högre och tätare bebyggelse nära centrum och kollektivtrafik och lägre och glesare bebyggelse längre ut.

Centrum ska utvidgas och växa, målet är ett livskraftigt centrum med många olika typer av verksamheter. Fler invånare, tätare bebyggelse och ändrad infrastruktur skapar bättre förutsättningar för både befintlig och ny centrumverksamhet.

Ambitionen är olika typer av boenden med hög arkitektonisk kvalitet - från flerbostadshus och stadsradhus i centrum till villor med närhet till naturen längre ut. Målet är en blandning av olika ägandeformer som bostadsrätter, hyresrätter och äganderätter. Det ska också finnas plats för olika typer av verksamheter. Varje kvarter ska fungera som en enhet med blandning av privata och gemensamma rum.

VÄSJÖN

SOLLENTUNA

ANTAL BOSTÄDER	4 400	SKEDE	Påbörjat
GENOMFÖRANDE	2010 –	KONTAKT	Sara Hultquist
YTA	140 ha		
LÄNK	https://www.sollentuna.se/vasjon		

Småskalig, variationsrik och naturnära stadsmiljö med det aktiva livet i centrum

Sollentuna är en växande kommun, men utbyggnaden försåras av infrastrukturbarriärer och stora naturområden.

Invid Väsjön byggs en småskalig och variationsrik stadsmiljö där närliggande naturreservat bidrar till ett naturnära boende. Inom gångavstånd från den nya stadsdelen finns ytterligare tre insjöar. Väsjön ska bli centralpunkten kring vilken den nya bebyggelsen koncentreras med anslutande torgplatser, parkstråk och strandpromenad.

Hållbarhetsambitionerna för stadsdelen är höga. Kommunfullmäktige har beslutat att Väsjön ska vara det första stadsutvecklingsprojektet som inte tär på jordens resurser. Inför utvecklingen av området finns tre inriktningsmål:

- Den integrerande, öppna och socialt hållbara livsmiljön.
- En naturlig stadsdel mitt i sport- och friluftsområdet.
- Den goda naturmiljön intill staden.

NORRA DJURGÅRDSSTADEN

STOCKHOLM

ANTAL BOSTÄDER	12 000+	SKEDE	Idé – planering – genomförande – förvaltning
GENOMFÖRANDE	2011 – 2030	KONTAKT	Christina Salmhofer
YTA	236 ha		
LÄNK	www.stockholm.se/norradjurgardsstaden		

Hållbarhetsprofilområde med ambitionen att vara ett föredöme

Norra Djurgårdsstaden är ett av Sveriges största stadsutvecklingsprojekt och en del av Stockholms innerstad. Utvecklingen sker till stor del på områden som tidigare använts för gasproduktion, hamn- eller andra industriverksamheter. Norra Djurgårdsstaden är ett av stadens utpekade hållbarhetsprofilområden och det politiska uppdraget är att området ska bli ett föredöme inom hållbar stadsutveckling. Nya idéer, innovationer och arbetssätt ska testas för att kunna spridas till andra projekt inom staden. Stockholms stad äger marken i Norra Djurgårdsstaden och ställer hållbarhetskrav på aktörerna. Processen präglas av kontinuerligt lärande och samverkan. Det finns fem strategier för utvecklingsarbetet:

- Levande stad – fokuserar på människan genom att forma en varierad och attraktiv stadsmiljö.
- Tillgängligt och nära – handlar om den täta och tillgängliga staden som ger underlag för hållbara transportsätt.
- Resurshushållning och klimatansvar – säkerställer flexibla och robusta systemlösningar för att minska resursanvändning och klimatpåverkan.
- Låt naturen göra jobbet – beskriver hur ekosystemen kan nyttjas för ett rikt växt- och djurliv och för människors hälsa och välbefinnande.
- Engagemang och inflytande – skapar motivation och förankring på platsen, men även för att sprida kunskap och erfarenheter.

KATRINEHILL

SUNDSVALL

ANTAL BOSTÄDER	1 500	SKEDE	Planprogram godkänd, inför samråd
GENOMFÖRANDE	2020 – 2030	KONTAKT	Anders Bolin
YTA			
LÄNK	https://sundsvallvaxer.se/katrinehill		

Kuperad sluttning ger plats för varierad bebyggelse nära stad och natur

Den nya stadsdelen Katrinehill planeras i ett obebyggt område tre kilometer från Sundsvalls centrum. Området planeras bli en tätortsnära stadsdel med närhet till stora natur- och friluftsområden. Området är kraftigt kuperat i norrsluttning, vilket skapar såväl möjligheter som utmaningar. I Katrinehill planeras för flerbostadshus, radhus och småhus med inslag av service och verksamheter.

En ambition är att nya mobilitetslösningar som är inriktade mot villa- och radhusbebyggelse ska kunna användas. För de delar som planeras för högre exploatering, till exempel vid Katrinehills torgbildning, övervägs mobilitetshus.

EGA arkitekts, Ramböll mfl. och Sydväst och Rundkvist m fl.

KUSTSTAD 2025

TRELLEBORG

ANTAL BOSTÄDER	6 000	SKEDE	
GENOMFÖRANDE	2020 – 2040	KONTAKT	Charlotte Lindström
YTA	50 ha		
LÄNK	www.trelleborg.se/kuststad2025		

Nya stadsdelar med vattenkontakt i gammalt hamnområde

Trelleborgs hamn flyttas österut och ger plats för nya centrum-, stations- och havsnära stadsdelar. Satsningen innebär en stor förändring av stadens kärna och infrastruktur. Stadsutvecklingsprojektet Kuststad 2025 tar ett helhetsgrepp för att staden ska återfå kontakten med havet. Gränsen mellan hamn och stad flyttas och nya moderna stadsdelar växer fram med en blandning av bostäder, lokaler för verksamhet och attraktiva mötesplatser med över fem kilometer kajkant tillgänglig för boende och besökare.

De nya stadsdelarna kommer att bidra till att minska bostadsbristen i sydvästra Skåne. Utmaningarna är dock flera. Bland annat måste den nya stadsdelens tillkomst successivt anpassas till hamnens flytt.

Bullerfrågor och klimatanpassning är andra frågor att hantera. Nya hamnens tillgänglighet med nya logistik- och trafiklösningar måste också säkerställas.

Samordning för bostadsbyggande stödjer kommunen med bland annat beslutsunderlag i form av kostnadsutredningar.

VÅRVIK OCH HJULKVARNELUND

TROLLHÄTTAN

ANTAL BOSTÄDER	1 600	SKEDE	Detaljplanering (samrådsskede)
GENOMFÖRANDE	2020 – 2030	KONTAKT	Josefin Kaldo
YTA	24 ha		
LÄNK	https://www.trollhattan.se/startida/bygga-bo-och-miljo/		

Nya stadsdelar på båda sidor av älven kopplar samman staden

På båda sidor om Göta älv, norr om Trollhättans stads kärna utvecklar kommunen nya, gröna, hållbara stadsmiljöer i centrum- och strandnära läge. En ny bro över Göta älv kopplar samman staden. Den nya stadsdelen innehåller flera nya rekreationsområden, mötesplatser, verksamheter och bostäder. Bebyggelsen anpassas både till befintliga kulturhistoriska värden som finns kring älven och till värdefulla naturmiljöer med flera sällsynta arter. Grönnytefaktorn bidrar till kvalitativa innergårdar.

Ett kvalitets- och gestaltungsprogram samt ett hållbarhetsprogram ska bidra till att säkerställa en bra framtida livsmiljö. Utvecklingen av stadsdelen innehåller flera

utmaningar såsom sanering av förorenad mark i det gamla industriområdet samt geotekniska förstärkningsåtgärder mot älvbanken.

ARNINGE ULLNA

TÄBY

ANTAL BOSTÄDER	3 000 – 10 000	SKEDE	FÖP från 2009, strukturplan
GENOMFÖRANDE	2019 – 2050	KONTAKT	Anna Malmlund
YTA			
LÄNK	https://www.taby.se/taby-utvecklas/arninge-ullna/		

Miljöcertifierad stadsdel blir regional stadskärna

Utvecklingen av den regionala stadskärnan Täby centrum-Arninge ingår i ett infrastrukturpaket där Roslagsbanan byggs ut och Täby kommun har åtagit sig att bygga drygt 16 000 stationsnära bostäder. Målet är att Arninge-Ullna ska bli ett nav där resande, bostäder, kommunal service, rekreation, handel och andra verksamheter vävs samman. Parallellt med bostäder planeras nya skolor, lekplatser, parker, handelsytor och verksamhetslokaler. När Arninge station invigs år 2021 blir det den största kollektivtrafikknutpunkten i nordöstra Stockholm.

Kommunen arbetar med hållbarhetsmål i samverkan med många aktörer för att skapa hög kvalitet i den nya stadsmiljön.

Byggaktörer ska ha en hållbarhetsansvarig, en handlingsplan med specifika mål och genomföranderutiner för sitt hållbarhetsarbete i samband med markanvisning, detaljplan och exploateringsavtal.

Foto: Lars Lindh

NORRA ÖN

UMEÅ

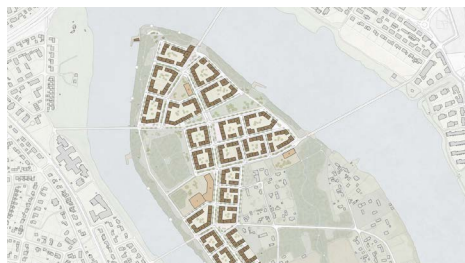
ANTAL BOSTÄDER	2 500 – 3 000	SKEDE	Detaljplan, planerat samråd 2020
GENOMFÖRANDE	2021 – 2035	KONTAKT	Anna Löfqvist
YTA	36 ha		
LÄNK	https://umea.se/norraon		

Tät blandstad på centralt belägen ö med gena gång- och cykelkopplingar

Norra Ön är ett stadsnära område med plats för omkring 3 000 bostäder och verksamheter på en ö i Umeälven i centrala Umeå. Medveten planering ska underlätta för boende på Ön att i första hand använda gång och cykel för vardagsresorna och därigenom minska behovet av bilresor. Gång- och cykelbroar mellan Ön och centrala målpunkter i staden planeras vara på plats innan inflyttningen till området startar.

Den nya stadsdelen ska vara tät med goda boendemiljöer, attraktiva offentliga rum och sammanhängande grönstruktur. Området ska ha blandade upplåtelseformer och lägenhetsstorlekar. Kommunen verkar för diversifiering av bostadsmarknadsaktörer.

I samarbete med Samordning för bostadsbyggande har en checklista tagits fram för planering utifrån konceptet rörelserikedom eller *physical literacy*. Checklistan ska provas i planeringen av Norra Ön. Målet är att bidra till att maximera rörelserikedom i vardagen för boende, verksamma och besökare.

UPPSALAPAKETET

UPPSALA

ANTAL BOSTÄDER	33 000	SKEDE	Fördjupad översiktsplan
GENOMFÖRANDE	2023 – 2050	KONTAKT	Gabriella Burell
YTA	500 ha		
LÄNK	https://bygg.upsala.se/samhallsbyggnad-utveckling/		

Två nya klimatpositiva stadsdelar och ny spårväg binder ihop och integrerar staden

Planeringen av två nya stadsdelar med plats för 135 000 invånare och 10 000 arbetsplatser ska täcka behovet av bostäder och lokaler fram till år 2050 i Sveriges fjärde största stad. Bebyggelsen sker i stadsnoder, nära ny spårväg som kommer att ansluta till en ny station på Ostkustbanan, som nu byggs ut till fyra spår mellan Uppsala och Stockholm. Staden länkas samman och ger också mervärden i intelligande befintliga stadsdelen Gottsunda, utpekad som ett av Sveriges särskilt utsatta områden.

De nya stadsnoderna planeras bli klimatpositiva och förbereds för cirkulära system där spillvärme och överskottsenergi tillvaratas. Offentlig-privat innovationsupphandling diskuteras. Arbetet pågår för att hitta

innovativa lösningar för varutransporterna inom och till stadsdelarna i samarbete med Samordning för bostadsbyggande.

Höga hållbarhetsmål ska nås genom bland annat skarpa målformuleringar i alla styrdokument och aktiv medverkan av aktörer i uppföljningen.

VÄSTERPORT

VARBERG

ANTAL BOSTÄDER	2 500	SKEDE	Detaljplan etapp 1 antas under 2020
GENOMFÖRANDE	2020 –	KONTAKT	Cecilia Strømmer
YTA	20 ha		Maria Hagelberg
LÄNK	https://varberg.se/vasterport		

Ny stadsdel eliminerar barriären mellan stad och hav

I Varberg har industrihamn och järnvägsspår utgjort en mer än 100-årig barriär mellan hav och stad. När hamnen flyttar och spåren läggs i tunnel under staden frigörs stora ytor mark i bästa läge: ett stenkast från havet, stadskärnan och den nya järnvägsstationen. Nytt och gammalt länkas ihop genom att flera av stadens gator förlängs mot havet och 650 meter kaj förvandlas till strandpromenad.

Hållbarhet och delaktighet är ledorden bakom Varbergs vision att vara Västkustens kreativa mittpunkt. I planeringen av Västerport har flera omfattande medborgardialoger hållits, där resultaten fått konkret påverkan på utformningen av stadsdelen. I markanvisningen premierades hållbarhet,

inklusive innovation och kreativa lösningar, samt gestaltning.

Bilder: Varbergs kommun

MÄLARPORTEN

VÄSTERÅS

ANTAL BOSTÄDER	7 000	SKEDE	Övergripande stadsplanering
GENOMFÖRANDE	2020 – 2045	KONTAKT	Sanna Edling
YTA	90 ha		
LÄNK	https://vasteras.se/malarporten		

Nytt resecentrum underlättar arbetspendling och katalyserar stadsutveckling

Lantmännens silos och annan industri-verksamhet får flytta på sig när Västerås stadskärna expanderar mot Mälaren. I den nya stadsdelen Mälärporten planeras blandstad med 5 000 bostäder och lika många arbetsplatser genom ett nära samarbete mellan den kommunala förvaltningen, lokala fastighetsägare och näringsliv. Ett nytt och modernt resecentrum ska underlätta arbetspendling till och från Västerås. Med ett spektakulärt vågformigt tak täckt med solceller blir resecentrum också Västerås framtida märkesbyggnad.

Stadens reningsverk finns i området, vilket ställer planeringen inför ett vägskäl – att flytta reningsverket eller bygga in det i stadsdelen med hjälp av innovativa lösningar.

Bild: Växjö kommun

TOFTA SJÖSTAD

VÄXJÖ

ANTAL BOSTÄDER	2 400	SKEDE	Övergripande struktur ÖP
GENOMFÖRANDE	2025 –	KONTAKT	Rebecca Martinsson
YTA	90 ha		
LÄNK	https://vaxjo.se/sidor/trafik-och-stadsplanering/oversiktlig-planering/		

Urbant boende i naturskön miljö mellan sjöar

I den nya stadsdelen Tofta Sjästad planeras det för 2 400 nya bostäder. Bostäderna kommer utgöras av lägenheter, villor samt rad- och parhus. Marken ägs av privata aktörer vilket är en utmaning för kommunen. Det geografiska läget medför ytterligare utmaningar bestående av bland annat teknisk försörjning, hållbara transporter och strandskydd vid tre sjöar.

Bild: Sweco Architects

HAMNSTADEN

YSTAD

ANTAL BOSTÄDER	1 500	SKEDE	Planprogram hamnstad, godkänt i KF oktober 2019
GENOMFÖRANDE	2022 – 2045	KONTAKT	Sofia Öreberg
YTA	18 ha		
LÄNK	https://ystad.se/hamnstad		

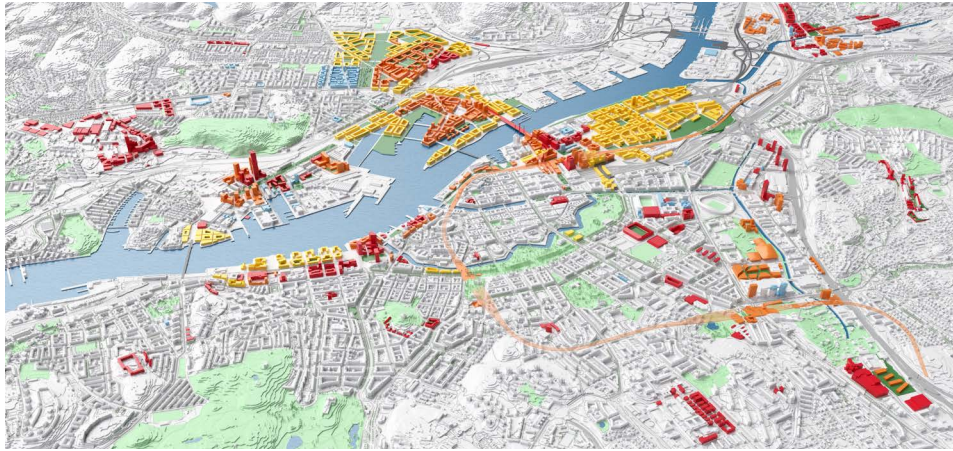
Klimatsmart boende i vatten-, stadskärne- och stationsnära läge

Hamnen i Ystad expanderar och flyttar successivt till nya lägen för att kunna ta emot större fartyg och lantmännen bygger nya silos eftersom de inte längre är beroende av vattenkontakt. I de inre hamndelarna möjliggörs därför Hamnstad, en vatten-, stations- och centrumnära stadsdel för 3 000 boende och upp till 1 000 arbetsplatser. Ambitionen är att stadsdelen ska tillföra ett stadsmässigt och klimatsmart boendialternativ till sydöstra Skåne. Den planerade stadsbebyggelsen får god kollektivtrafikförsörjning, kan prioritera gående och cyklisterna och ger den befintliga medeltida stadskärnan förbättrad kontakt med havet.

Samordning för bostadsbyggande har bistått kommunen med beslutsunderlag

i form av intäkts- och kostnadskalkyler samt kommunikationsstrategiskt stöd för projektet.

Till utmaningarna i projektet hör behovet av klimatanpassningsåtgärder och dagvattenhantering. Bland annat planeras slussportar som kan skydda både den nya stadsdelen och den befintliga stadskärnan vid höjd havsnivå och extremvattennivåer. Miljövillkor som buller från hamnen och järnvägen är andra aspekter som påverkar områdets bebyggelseutformning. Även vägtrafikangöring och parkeringslösningar behöver särskild uppmärksamhet i detta mervärdskapande stadsutvecklingsprojekt.

ÄLVSTADEN

ÄLVSTRANDEN UTVECKLING AB

ANTAL BOSTÄDER	25 000	SKEDE	Alla skeden
GENOMFÖRANDE	2013 – ca 2050	KONTAKT	Christine Olofsson
YTA	400 ha		
LÄNK	www.alvstaden.goteborg.se/		

Innovation och samverkan skapar nya områden och möjligheter

Hav och hamn har alltid haft stor betydelse för livet i Göteborg. Nu står vattnet återigen i centrum när de gamla varvs- och industriområdena runt Göta älv omvandlas. Ny stadsbebyggelse med sammanlagt 25 000 bostäder, 50 000 arbetsplatser och grönytor ska växa fram inom Älvstadens sju områden: Södra Älvstranden, Backaplan, Ringön, Centralen, Frihamnen, Gullbergsvass och Lindholmen.

Vision Älvstaden har tagits fram i dialog med göteborgarna och de bärande strategierna är att hela staden, stärka kärnan och låta staden möta vattnet. Det kommunala bolaget Älvstranden Utveckling ska fungera som en länk mellan staden och näringslivet när visionen ska förverkligas. Älvstaden är ett av Nordens största stadsutvecklings-

projekt och ska vara testarena för sociala, ekologiska och ekonomiska innovationer där ett stort antal aktörer samverkar för att hitta långsiktigt hållbara lösningar. Ett mål är också att länka samman stadsdelarna på norra och södra sidan av älven.

GÖTEBORG 2019: VISIONSBILD 2035 (SKALA 1:2000)

- RÖD - PROJEKT FÄRDIGA 2021
- ORANGE - PROJEKT FÄRDIGA 2028
- GUL - PROJEKT FÄRDIGA 2035-2050
- LJUSBLÅ - FÄRDIGBYGGDA PROJEKT SEDAN 2012
- VIT - BEFINTLIGA GÖTEBORG IDAG 2019
- MÖRKGRÖN - NYA GRÖNOMRÅDEN/PARKER
- GRÅ - NY/FRAMTIDA INFRASTRUKTUR
- BLÅ - VATTEN

Bilder: Älvstranden Utveckling AB

PAPPERSBRUKET, ASPHOLMEN-NASTA, CV-OMRÅDET, ÖSTERPLAN

ÖREBRO

ANTAL BOSTÄDER	9 000	SKEDEN	Alla skeenden
GENOMFÖRANDE	2023 – 2043	KONTAKT	Karin Lövgren
YTA	140 ha		
LÄNK	https://extra.orebro.se/byggorebro/		

Från industriområde till levande stadsdel - en väg med svåra utmaningar

Pappersbruket, Österplan, CV-området, Aspholmen-Nasta och Holmen är centralt belägna stadsdelar som tidigare varit verksamhetsområden. Områden där det finns stora möjligheter att skapa levande stadsdelar med bostäder, grönområden och arbetsplatser. Vid Österplan förvandlas verksamhetsmark till attraktiv boendemiljö med bostäder, kontor och handel. Aspholmen-Nasta och Holmen blir centrala stadsdelar där verksamheter finns kvar men kompletteras med bostäder. Gamla detaljer som industrispår behålls och blir en del av ett grönstråk i området. I CV-området ska bostäder samsas med verksamheter kopplade till sjukhus och forskning. Med naturreservat och Hjälmarens rundväg växer området Pappersbruket fram på det

gamla industriområdet. Möjligheterna är många men det innebär också svårigheter att omvandla industrimark till bostäder; markföreningar, rådighet över mark samt flytt av verksamheter är några av utmaningarna framåt.

